

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLEÉ, uitgever en eigenaar van dit blad. De POSTRIJDER verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags. Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever Groote-Markt, n° 37-39, Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement.
3 maal per week 6 fr. 'sjaar
2 » » 5 fr. »
1 » » 4 fr. »
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikelen, vooraf of binnen in het blad: 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 28 JULI 1908.

DE OOGST.

Aan 't werk met vlijt en moed
Aanziet hoe d' oogst het zweeft vergoedt
God lof, 't is weder zingenstrijd
De mildste zegen kroont de vlijt
God lof! 't is Oogst, Hurrah!

Ziel langs de blijde voren
Wat een pracht er zich ontwaart,
Makkers ziet het gele koren
Golf als een zee van goud.
Met vlijt, met vlijt aan 't werk gegaan
Hurrah!

Laat de winter nu maar duren!
Godes hand was mild en goed,
Met de voorraad in de schuren
Zien wij hem blij tegemoed
Stijg, de zang, stijg, de zang,
Lijf vreugd en dank.
Ban 't werk!

Provincieraad van Limburg.

Zitting van dinsdag 21 Juli.

Men gaat over tot de bespreking der dagorde. Ontwerp van begrooting der ontvangsten en uitgaven der provincie voor het diensjaar 1909 en zaken die er betrekking mee hebben. (Al te commissies.)

De algemeene bespreking wordt geopend. M. Gielen, verslaggever, vermeldt dat de provincieraad altijd een groot gewicht gehecht heeft aan 't goed beheer der provinciale finanties. Hij heeft de medehulp der provincie rumscholen verleend aan alle nuttige werken, in welkdanigen werking ook, en niettegenstaande alle opofferingen welke hij zich te dien einde getroost heeft, is de geldelijke toestand der provincie goed gebleven. Gedurende de laatste jaren hebben alle uitgaven merklijk toegenomen; wij hebben daarenboven belangrijke toelagen verleend voor buitengewone werken, zoals de tentoonstelling van Hasselt, die van St-Truiden, enz., zonder onze toelicht te moeten nemen tot de leening. De geldelijke toestand is dus goed, maar de verandering van Limburg van landbouwprovincie in nijverheids-gouw, zal ons in de toekomst groote nieuwe lasten opleggen, n.l. voor het beroeps- en technisch onderwijs, de bouwning van scholen, enz. De oprichting van de materiteit zal ook veel kosten. De hermaking van 54 buurtwegen van groot verkeer zal aan de provincie 700,000 fr. kosten. De Raad zal dus naar middelen moeten uitzien om deze uitgaven te dekken.

M. Derriks herinnert dat de heer Gouverneur in zijne openingsrede aangedrongen heeft op de noodzakelijkheid van de begrooting der wijze op te maken dat zij de lasten die in 't verschiet zijn, zal kunnen dragen, en dit inzonderheid voor wat de toelagen aangaat voor de buurtwegen en de schoolgebouwen. Hiervoor zijn inderdaad in 1906 en 1907 buitengewone kredieten op de begrooting gebracht geweest. Spreker heeft reeds vroeger de bestendige Deputatie verzocht den toestand te onderzoeken en hij heeft dat zij voor 1910 een begrooting zal kunnen aanbieden, die rekening houdt van alle noodwendigheden en de bijzondere credieten afschafte.

Spreker onderhoudt vervolgens de vergadering over klachten waartoe de uitbating der buurtspoorwegen in de provincie aanleiding geeft. Deze inrichting is tot stand gebracht geworden, niet de geldelijke aansluiting van alle openbare machten, als openbare dienst en zonder gedacht van winstbegag. Welnu de verdragen van uitbating worden zonder tusschenkomst van de aad behouders van het kapitaal. Eveneens wordt de onregelging misluidend vastgesteld in gemeen overleg door de mitaters en de Nationale Maatschappij. Spreker haalt het geval aan van werklheden uit de Iekervallen zich naar Brussel begevende, die, ten gevolge van de gebrekkige inrichting van de voorstellen welke het lastkohier hun op deze lijn waarborgt.

De mitaters zijn slechts gehouden een bepaald getal tramen te doen loopen en stemmen er slechts in toe dit getal te vermeerderen, indien men hun een hooger percent kan verzekeren in de ontvangsten zoodat de vermeerdering van het verkeer geene winst oplevert voor de gemeenten. Spreker heeft den juist den toestand niet kunnen onderzoeken, noch de wijzigingen die er dienen aan gebracht te worden, wijl het provinciaal bestuur het lastkohier niet tot zijne beschikking heeft kunnen stellen.

Hij stelt voor een provinciaal toezichtscomité in te stellen, zooals men gedaan heeft in de provincies Brabant en Luik.

M. de Voorzitter zegt dat de klachten van den H. Derriks gedeeltelijk gegrond zijn. Hij denkt dat de instelling van een provinciale commissie, die de klachten der belanghebbende gemeenten aan de Nationale Maatschappij zou overmaken, een goede nieuwheid zou zijn. Wat de lastkohieren aangaat, zal het voldoende zijn dat de H. Derriks ze vrage aan de Nationale Maatschappij.

Spreker sluit zich aan bij 't gedacht uitgedrukt door den heer Derriks.

De algemeene bespreking wordt gesloten verklaard.

ONDEVOORSTEL.

M. de Gorswarem had in de vorige zitting het woord gevraagd om te antwoorden aan de motie van den heer Delvoie.

Hij maakt reeds van nu af namens de bestendige Deputatie, twee uitdrukkelijke voorbehoudingen nopens de opmerkingen van M. Delvoie, de eerste, dat, volgens de wet van 1 februari 1844 — 18 augustus 1897, het verboden is gesloten werkmanswijken te bouwen, en op de tweede plaats, heeft de bestendige Deputatie kunnen bevestigingen door haar bezoek te Bethune, dat de toestand er op verre na zoo ongunstig niet is als het achtbaar lid ze beschreven heeft.

M. Delvoie vraagt om de opmerkingen van den heer de Gorswarem te beantwoorden.

Hij denkt dat het niet onmogelijk is in België gesloten werkmanswijken te maken, omdat de wet inkwestie slechts toepasselijk is op de landelijke gemeenten na een koninklijk besluit.

Om de gesloten werkmanswijken onmogelijk te maken, zou deze wet moeten toepasselijk zijn op de landelijke gemeenten zonder dat een koninklijk besluit hiervoor zou noodig zijn.

Voor wat Bethune betreft, heeft hij alleenlijk gezegd dat 40% der werklieven aldaar hunne christelijke plichten niet volbrongen.

GEMEENSCHAP NIEUWS.

DE LONGEREING vergt thans minder slaachtoffers. — Inderdaad, het blijkt uit eene mededeeling aan de Franse Akademie van Geneeskunde, dat het sterfdebijfer zeer afneemt en jaar om jaar vermindert sedert twintig jaar.

Te Berlin n.l. is de vermindering 35%; te Londen, 23%; te Weenen van 30 tot 40%; te Parijs slechts 24%.

Deze gelukkige bestatiging is te wijten aan de betere gezondheidsvoorwaarden, waarin er geleefd wordt en ook aan de methodische bestrijding der kwaal zoo bij volwassenen als bij kinderen.

— Dinsdag morgen is te Brussel, op weg uit Moskou, een zonderlinge reiziger aangekomen: de engsche kolonel Burmley-Campbell, die in veertig dagen de reis rond de wereld heeft gedaan. De kolonel heeft het geluk gehad overal aansluiting te vinden. Van Brussel trok hij langs Ostende en Dover, naar Londen, waar hij in den namiddag aankwam. Kolonel Burmley heeft den volgenden weg afgelegd: Van Liverpool naar Quebec, zeven dagen stoomboot; van Quebec naar Vancouver, 3 1/2 dagen spoorweg; van Vancouver naar Yokohama, 12 dagen stoomboot; van Yokohama naar Tsongtau, om Japan te doorzoeken, 2 dag spoorweg; van Tsongtau naar Vladivostok, 2 dagen stoomboot; van Vladivostok naar Moskou 11 1/2 dagen; van Moskou naar Ostende, 2 1/2 dagen spoorweg; eindelijk een halve dag van Ostende naar Londen. In 't kort zullen de reizigers het nog gemakkelijker hebben. Het is van nu af zeker dat op den 1000 verjaardag van Magellan, een maand volloende zal zijn om de reis rond de aarde te doen.

— Opnieuw beginnen in China de Bokkers te woeden. Afschuwelijke hateringen en dwivelsche bezweringen worden tegen de christenen verspreid om het volk op te litsen.

Een Pater, met name Gaudunglia, werd aangehouden, met vier kassieken in volle borst getroffen en zelfs onthoofd. Zijn hoofd op eene piek gesteken werd 3 dagen lang in de dorpen rondgedragen en dan in eenen vijver geworpen. Bij der hijsen eerste Bokkers hadden zij hert opgezet; de ingewanden hadden ze voor de vogelen aan boom en gehangen. 7 christene kinderen van 1 tot 3 jaar oud doorstaken ze met hunne lange pieken en wierpen ze dan omhoog om ze opnieuw op te vatten. Een tiental christene vrouwen sneeden zij neus en ooren af vooraleer ze te doden. Een meisje werd aan een kruis gehecht en dan met een mes in bamboes doorstoken. Twee dagen lang duurde hare vreeselijke marteling.

— Een goed middel om zich van vliegen te vrijwaren in de stallen is in heldere plaatsen de ruiten met blauwsel of kalk te bestrijken om de stallen te verdonkeren. De vliegen willen van geene duisternis weten. Nog een ander afdoend middel is zwaluwen toe te laten in de stallen om hun nest te bouwen.

— NIEUWSBLADENDAG. — In de scholen van Australië is dit tot een populaire nieuwheid geworden.

De nieuwsbladendag in de school is de dag, dat alle schriften, boeken en atlasen ter zijde geschoven worden en elke leerling een nieuwsblad voor zich krijgt.

De onderwijzer neemt ook het blad ter hand en het is het blad, dat als uitgangspunt dient om de schooljeugd eenen schat van nieuwe wijsheid bij te brengen.

Gezamenlijk wordt door de geheele klas 't dagblad gelezen en de onderwijzer geeft bij elke rubriek zijne uitlegging. — Scheepstijdingen — breen hem op geografische onderwerpen. — Binnen- en buitenlandsche nieuws — geven hem gelegenheid, politieke, staatkundige godsdienstige, economische, ja, welke onderwerpen al niet, aan te roeren. De — Kunst — verschaft hem een onuitputtelijke stof — Wetenschappen — een cursus op zich zelf.

Het doel van dat onderwijs is, der leerlingen te doen inzien welke eene hoeveelheid wetenswaardige dingen men leeren kan, dag in, dag uit.

Elke nieuwsbladlezer moest evenzoo zijn blad leeren lezen; en men zou minder de oppervlakkige opmerking hooren — Vanavond geen nieuws in het blad! —

Stads- & Provincienieuws

Verdelging der Hamsters.

De verdelging der Hamsters zal dit jaar gelijk in de vorige jaren in Limburg door de Bristtabletten bewerkstelligd worden.

Zienier hoe deze dienst is ingericht:

1° Tenzij gansch bijzondere gevallen wordt de veldwachter van de verdelging gelast. Deze ontvangt aangaande de bewerking bepaalde inlichtingen. De hamsterholten moeten dus aan den veldwachter aangewezen worden. Deze werkt onder het rechtstreeks toezicht van den heer Burgemeester.

2° Zijn gelast van het *uite-rend*: afleveren van Bristtabletten, betalen der vergoedingen, enz., de III.

a) Bessmans L., professor van landbouw te St-Truiden, voor het kanton St-Truiden, en de gemeenten Hopmaal, Heers, Op-Heers, Gutsken, Veulen, Klein-Gelmen, Mattesoven, Gotham, Houppertingen, Rijckel, Bishoers, Raekelingen-Loon, Marlinne.

b) Bailien A-G., professor van Biscabdt te Sichen-Sussen-Billy, voor al de gemeenten van het kanton Sichen-Sussen en daerbuiten: Herdenen, Millen, Simzen, Mall en Geneods-Ebleren.

c) De ondergetekende voor de gemeenten Berg, Tongeren, Nederbeem, Pringen, Rutten, Widoye, Rommelshoven, Lany, Herstappe, Waeteringen, Hex en Veldruel.

3° Voor het *bestuurlijke*: inrichting, opmerkingen, wetenschappelijke inlichtingen, enz., richtte men zich tot de ondergetekende.

De Staatslandbouwkundige te Tongeren, Ph DERWA.

Geestelijke benoemingen.

De E. H. Nysen, pastoor te Aus, is deken benoemd te Sreing, en wordt vervangen door den E. H. Deware, prof. der middelbare school te Spa. — De E. H. Populaire, kap. van S. Martinus in Luik, is professor benoemd der middelbare school te Spa. — De E. H. Pauchemme, prof. te Vise, is bestuurder benoemd van 't nieuw college van den H. Martinus te Sreing. — De E. H. Larhamps, pastoor te Lorzé is overgeplaatst naar Klein-Waert.

HASSELLT. — Diersval. — Sedert vreeselike weken is men bezig met het Casino, lokaal der K. M. St-Cecilia, gansch te herbouwen en te vergrooten.

Donderdag avond bevond men dat stoutmoedige dieven aldaar ongeveer 200 kilo zinken platen hadden weten te ontvreemden. De politie is de daders aan 't opzoeken.

TAMONE. — ZONDERLINGE VANGST. — De gezindamen onderzoeken hier de papieren van een leutter-stoelmaker, zekeren Van E. De man had een kind meer dan op zijn boekje was ingeschreven. Als uitleg verklaarde de man: « Ik

heb te Roermond aan een onbekenden persoon dit tweejarig kind van het vrouwlijk geslacht geruild, voor koopwaren ter waarde van 5 gulden. Hoe het kind heet, waar het geboren is of ingeschreven, heb ik niet gevraagd. Ik heb dien koop gedaan omdat het kind honger en nood had en ik er medelijden mee gevoelde. »

Die uitlegging heeft niet veel betoekend en de rijkswachters hebben den man aangehouden, daar hij geene bewijsstukken of geboortekent kon toonen. Hij werd in het gevang van Hasselt opgesloten.

Hollandsch Limburg.

MAESTRICHT. — VREESLIJK ONGELUK. — Eene automobiel waren acht Hollandsche reizigers z'ien, reed zondag met razende snelheid door het dorp Kerkrade, op den weg van Heerlen naar Maestricht, tegen eene maaimachine. De auto was geheel vernield.

Een tienjarig meisje dat deel uitmaakte van de reizigers, werd het hoofd van den romp gescheiden. De andere personen bekwamen min of meer erge verwondingen.

BINNENLAND.

LUIK. — DRAMA DER JALOEERSCHIED. — *De plichtige springt in het water.* — In de rue Daviviers te Luik, woont de 32 jarige juffer Anna Merveille, naaister van beroep, die soms ook kostgangers aanvaardt. Zij heeft een 8 jarig dochtertje.

Eene oude vriendschap verbond haar aan een Luikschen ingenieur M. Jules Fréson, 49 jaar oud, bestuurder der koolmijn der Agnes-ses, te Angleur. De vrouw die zeer jaloersch was, maakte onophoudelijk standjes.

Ze ging hem opwachten aan de deur der woning van zijne ouders of aan die der bevriende huizen.

Zaterdag avond had er een twist plaats tuschen M. Fréson en juffer Merveille.

Deze laatste groep een revolver en loste drie kogels op M. Fréson, die hem in den rug trof. Een der kogels veroorzaakte eene erge inwendige bloedige wonde. De plichtige ging dan bij haar broeder aankloppen en trok een revolver welke haar de broeder kon ontrukken.

Zij liep toen bij eene vriendin, aan wie ze het geval vertelde en smeekte ze te zorgen voor haar dochtertje.

Daarop vluchte ze andermaal voort en sprong op de Fragneekaan in de Maas. Men wierp haar eene reddingsboot toe, maar ze kon of wilde deze niet grijpen en verdrinkt.

De tot nu toe gedane peilingen hebben nog niet toegelaten het lijk der ongelukkige te vinden. De kogel die de heer Fréson in den lever gedrongen was, kon uitgehaald worden.

Zijn toestand is voldoende.

VERVIERS. — ONVOORZICHTIGHEID. — Zondag morgen, rond 9 ure, goot juffrouw Odilia Henock, oud 30 jaar, en bij hare ouders in de Heusstraat woonachtig, petrool in de kachel, om niet branden wilde. De vlam schoot met geweld langs onder uit, en stak de kleeders der onvoorzichtige in brand. Een arbeidsopziener, M. Frans Gilron, snedde het meisje ter hulp, en scheurde haar de kleeders van het lijf. Evenwel had zij reeds brandwonden bekomen over gansch het lichaam. Haar toestand bezemt geene onrust in.

BRUSSEL. — DOOD GEVONDEN. — Een inwoner der Artveldestraat vond Donderdag morgen om 6 ure den zoon van den huismeester Gustaf G... 19 jaar in een grooten bloedsplas in den gang liggen. Hij ademde nog, maar gewijl de dokter gebroef werd overleefde de arme jongeman, zonder een woord te hebben kunnen spreken. Men veronderstelt dat hij in den nacht van den trap is gevallen.

— In eene ebeddige zolderkamer te St-Jans-Molenhoek, verbleef eene arme, 82 jarige sukkel, die leefde van wat de geburen haar gaven op de dagen dat zij niet bij de eene of andere medelijdende ziel te eten werd gehouden. Nu Woensdag is zij uitgegaan en niet meer teruggekeerd. Haar huisbaas heeft de politie verwittigd.

— ONDERWIJZER AFGESCHIED. — Zware bescheldiging en aanspoeding. — De vader van een jongen, die leerling is in eene gemeenteschool, was niet weinig verwonderd, verleden zaterdag zijnen zoon, onder schooltijd, wandelend op straat te ontmoeten.

De knap wilde op den loop gaan, doch de vader had hem weldra ingehald en vernam nu dat de jongen niet naar de school durfde gaan, uit oorzaak van letten, waaraan de onderwijzer zich plichtig maakte.

Hij verhaalde over 't gedrag van den onder